

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 — h
četrt 6, 50 — h
mesec 2, 20 — h

V upravnistično prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 — h
četrt 5 — h
mesec 1, 70 — h

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 151.

V Ljubljani, v petek 5. julija 1901.

Letnik XXIX.

Hinavstvo?!

Iz Slovenje Bistrice.

Ustanovno zborovanje Slovenjebistriškega kat. političnega društva je nepričakovano razburilo duhove liberalcev in nekaterih deželnih poslancev. In kaj jim ne da miru? Neizmerno jih peče, da se je na zborovanje povabil govornik iz Ljubljane.

Pa pomirite se! Povejte nam radi, koga bi naj bil povabil odbor? Kje imate moža lajika, ki bi bil organizatorično delaven in bi požrtvovalno navduševal ljudstvo od shoda do shoda? Mi ga ne poznamo v novjšem času nobenega. Če pa kdo vsako leto enkrat kje na kakem shodu govori, se še ne more smatrati probujevalcem naroda. Nadalje ne smemo pozabiti, da je zborovanje katoliško politično društvo, za tako zborovanje pa je težko dobiti primerne govornika; ko bi pa bil odbor povabil kakega liberalca na katoliško zborovanje, lahko bi se mu zameril, misleč, da ga hoče za nerca imeti.

Pa zakaj niso bili povabljeni domači poslanci? G. deželni poslanec Lendovšek je bil povabljen, pa je bil zadržan, poslanca Robiča pa, čeravno radi, nismo mogli povabiti, ker se je bilo bati, da dobi nezaupnico zavolje njegove državne politike, ker se kot poslanec kršč. kmetov veže s Tavčerjem, ki je najhujši nasprotnik katoličanstva in kmečke organizacije. In prav je bilo; kajti ališale so se pri zborovanju opazke, da je bolje, da Robiča ni bilo.

Sploh pa rečemo: Zborovanje je bilo javno, po časnikih naznanjeno, zakaj torej sedaj užaljeni poslanci niso prišli brez posebnega povabila, tem bolj, ker je bil na dnevnem redu govor o politiki naših poslancev — za poslance jako mikaven predmet?

Tudi na zborovanje Slovenjegraškega polit. društva ni bil s obeden poslanec povabljen, pa vendar sta prišla dr. Rosina in Vošnjak, Robič pa je poslal brzojavni pozdrav!

Nam je vsakako užaljenje naših politikov nerazumljivo!

Tembolj se čudimo, kako morejo liberalni časniki poročati, da se je zborovanje izreklo proti abstinenčni dež. poslancev!

Omenil je govornik, da naši dež. posl. ne gredo v Gradec, da je to njihovo politiko ves narod odobral, da pa od tistega časa mirujejo, da niso igrali nobene vodilne vloge v hudih bojih zoper nemškutarstvo in da so make storili, da se narod na gospodarstvenem polju organizuje; vsled tega je treba kmečke stranke in političnega vodstva. To in nič drugega se ni govorilo. V koliko so bile te besede resnične, sedil bo narod; odločno pa oporekamo vsem časnikom in tudi nekaterim dež. poslancem, ki sedaj pišejo in trdijo, da se je shod izrekel zoper abstinenco.

Mi odobrujemo popolnoma njihovo abstinenco, želimo pa, da so bolj agilni in žilavi!

Ime to imenuje deželni poslanec izpod Pohorja ali njegov sicer ne pravi prijatelj hinavstvo! Dozdaj smo mislili, da je hinavec, kdor govori in dela drugače, nego v srcu misli; tako na primer bi bilo v resnici hinavstvo, če bi bil deželni poslanec dr. Rosina v srcu pravcati liberalec, na shodu slovenjegraškega kat. pol. društva pa bi bil obsojal liberalna društva s tendenco, da bi dobil upliv pri zavednih kršč. kmetih — kar seveda ni res.

Če se je v Slov. Bistrici govorilo, da je naša politika zavožena, da so deželni poslanci premalo agilni, da je treba zdrave krščanske in kmečke politike, da moramo zatirati »štajerca«, nadalje da želimo in hočemo, kar smo v resolucijah sklenili, to vendar ne more biti hinavstvo, ker mi Slovenjebistriški kmetje in volivci mislimo tako, kakor smo na shodu govorili, in si bomo vedno prizadevali, da se vse to doseže! O tem smete biti popolno prepričani!

Nečuvno je pa postopanje »Narodovega« dopisnika izpod Pohorja, ki imenuje delavne rodoljube hinavce; mi še sodbe in računa ne bojimo, obsodil bo pa narod tiste liberalne mladiče, ki za narod dozdaj niso storili nič drugega, kakor da hujskajo.

Ne raztresajmo, ampak zbirajmo moči, ki hočejo delati, če so tudi mlade: ne zmerjajmo jih, ampak navdušujmo jih in dajajmo jim pogum, in če bodo videli, da se njihovo delo upošteva, se bodo tudi z veseljem klanjali modrim svetom starih!

Kranjski deželni zbor.

(IX. seja dne 5. julija.)

Deželni glavar pl. Detela otvori sejo ob 10. uri.

Razne prošnje in poročila dež. odbora se izročijo finančnemu in upravnemu odseku. Nato poslanec vitez Langer poroča o šoli na Grmu.

Računski sklep za leto 1899.

Deželni zbor je minolo leto sklenil, da se naj račun za Grm predlagajo ločeni, in sicer za »šolo« in »gospodarstvo« posebe. Ta nalog je letos deželni odbor izvršil.

Za »šolo« so leta 1899 znašali vsi stroški 7226 gld. 27 kr., in sicer plače vodji, pristavu, učitelju in hišniku 4320 gld., nagrade pomožnim učiteljem 372 gld., ustanove 1200 gld., izleti 128 gld. 21 kr., učni pripomočki 416 gld. 20 kr., oprava 138 gld. 98 kr., vzdrževanje poslopij 263 gld. 79 $\frac{1}{2}$ kr., režijski stroški 387 gld. 8 $\frac{1}{2}$ kr.

Skupni stroški v znesku 7226 gld. 27 kr. so se pokrili z doneski dežele in države skupaj 6877 gld. 97 kr., dalje je znesla šolnina 330 gld. in razni dohodki 18 gld. 30 kr.

Gospodarstvo. Dohodki posestva so znesli 6869 gld. 94 kr., in sicer vinstvo 2534 gld. 1 $\frac{1}{2}$ kr., živinor. 2466 gld. 14 $\frac{1}{2}$ kr., poljedelstvo 767 gld. 1 $\frac{1}{2}$ kr., sadjarstvo 493 gld. 95 $\frac{1}{2}$ kr., vrtnarstvo 465 gld. 81 kr., gozdarstvo 143 gld., razni dohodki 11 gld. 40 kr.

Stroški pa so znesli 11.029 gld. 94 $\frac{1}{2}$ kr., torej je morala dežela doplačati v pokritje primanjkljaja 4148 gld. 69 $\frac{1}{2}$ kr. Iz teh računov je razvidno, da je dežela leta 1899 plačala za šolo in gospodarstvo na Grmu v gotovini 8626 gld. 57 $\frac{1}{2}$ kr., a država 2400 gld., skupaj 11.026 gld. 57 $\frac{1}{2}$ kr.

Poročevalec Langer naglašja, da so stroški preveliki v razmerju z vspehi. Šola na Grmu je prekoračila prvotni program nižje kmetijske šole. Vpeljali so se novi predmeti, nakupila nova zemljišča in tako pomnožili režijski stroški. Mnogi učenci zgube veselje do poljedelstva in se obračajo k drugim poklicem. Dela se brez sistema, zato so po tem tudi vspehi. Torej je treba uveljaviti normalni program za nižje kmetijske šole.

Posl. Povše odgovarja, da je deželni odbor izvrševal le sklepe dež. zbora, ki je določil program v dogovoru z vlado.

Konečno zbornica odobri računske zaključke.

Pri proračunu za l. 1901 predlaga grof Barbo, da se črta 60 K za nakup čebel in satnikov. Posl. Povše ugovarja, češ, da je čebeloreja učni predmet. Dr. Tavčar pobija grofa Barbota predlog, češ, da je le nezaupnica ravnatelju. Kakor angleška zbornica odščitne neljubemu ministru nekaj funtov od plače, tako je v tem slučaju. Saj je enketa že razpravljala o razmerah na Grmu, a za vsako malenkost poslanci napadajo vodjo na Grmu in dež. odbor.

Grof Barbo odgovarja, da ima dež. odbor le preveč ozirov do vodje. Enketa je pač sklepala, toda vodja je pisal dež. odboru, da je vse neumnost. Odločnosti je treba, in to je priporočati dež. odboru.

Predlog grofa Barbota, da se črta donesek za čebele, je bil z večino glasov vsprejet.

Iz proračuna se črta 200 K za vzdrževanje botaničnega vrta in parka, kakor tudi 1350 K za drugo stanovanje opravniku in delavnic.

Po teh premembah znaša potrebščina za šolo na Grmu v tekočem letu 17939 K, pokritje pa 620 K. Ker država prispeva 4800 K, torej bode dežela prispevala 13.139 kron.

Potrebščina za gospodarstvo se proračunava na 19241 K, pokritje na 13.700 K, torej primanjkljaj na 5541 K.

Posl. dr. Tavčar predlaga, naj se opusti pouk o čebeloreji na Grmu, ker se je črtal prispevek 60 K. Zbornica ta predlog odkloni.

Razne prošnje.

Črkostavcu Antonu Gregorcju v Celovcu se v svrhu obiskovanja zavoda za izdelavo klišev dovolj 600 K podpore.

Po predlogu barona Schwegla v imenu fin. odseka se muz. kostožu Alf. Müllnerju dovolj za letos 200 K za urejevanje arhiva in stanarina začasno zviša za 200 K; g. dr. pl. Radicsu se za izdajo Valvazorjevega životopisa dovolj 800 K.

LISTEK.

Med romanskimi narodi.

Popotni spomini iz Italije, Španije, Francije in Švice.
Piše Jos. Lavtižar.

(Dalje.)

14. Lourdes.

Več dni sem poslušal španščino in se tudi sam poskušal v njej, zato sem, pridši med Francoze, čutil toliko bolj razloček med njo in med francoskim jezikom. Govorjenje prijaznih Frankov je skoro podobno gruljenju golobov in grlic, kajti zdelo se mi je, da ne delujejo samo usta, temveč tudi oni del našega telesa, ki je odločen za vonjavo. Ti ljudje požirajo kar cele zloge, samoglasnike pa zadržujejo v nosu, da ima izreka nekaj polnega, a tudi nekaj čudnega na sebi. Kaka razlika med njimi in Španci, ki izgovarjajo besede naravnost in določno kakor se pišejo! Zato bi se mnogo lažje privadil neprisiljeni kastelanščini nego francoski resonanci.

Mimogrede sem se oglasil v morskem kopališču Biaric, ki je zaslovelo najbolj vsled tega, ker je cesar Napoleon III. več-

krat zahajal v ta kraj. Ko si zapustil železnico in korakal dobre pol ure skozi košat drevored, se vstaviš na visokem morskem bregu, obrobjenem z mogočnim skalovjem. Na uho ti doni sikanje oceana, ki bi s svojo penečo maso rad porušil naravno vtrdbo, a vse zastoj. Sicer pa je v Biaricu, kakor po drugih modernih letoviščih, veliko palač, prodajalnic in finih gostilnic. Srečuje te gospoda v dragih toaletah, mimo drče leskeče vprege, na ulicah čakajo postrežeki in vozniki, v hotelih se suče trop garconov in hišin.

Nenavadna se mi je zdela karavana otrok, ki so poleg morja z lopaticami premetavali glino, kopali skozi njo rove, stavili hiše ter zopet začenjali iz nova, ko se je vse skupaj sesulo. Ker se gosposki rod, vaje mehkužnega življenja, premalo giblje, otročje telo ni tako krepko razvito kakor ono živahne vaške mladine. Kmečki paglavci imajo dovolj opravka na polju, pri paši itd., gosposki si morajo pa na drug način dela iskati, da se jim kosti vtrdijo in da dobijo bolj zdravo barvo. Nekaj posebnega je, gledati to delavsko kolonijo, ki te spominja brezskrbnega življenja mladosti.

Otroci letajo plitvim valovom naproti ter se smehljajoč vračajo nazaj, ko jih je voda nekoliko poškopila. Toda vedno so jim na strani strežniki ali guvernante, in tudi v bližini se vozi nekaj čolnov, ki so takoj pripravljeni, ako bi se zgodila kaka nesreča.

Iz Biarica ni daleč v Bayonne, trdnjavo prvega razreda. Mesto ima bogato pristanišče ob veliki reki Adour; prebivalci, katerih je okrog 25 tisoč, so vsi baskijskega rodu.

Meščani prištevajo slavnoznane kardinala Karola Lavigerie, apostola Afrike, svojim rojakom. Jaz si bom Bayonne tudi zato zapomnil, ker sem moral, komaj stopivši na francoska tla, plačati nepostavno takso izvoščekovi zvijači. Namesto naravnost v zahtevano gostilo »Saint Esprit«, stoječo prav blizu kolodvora, me je peljal nalašč skozi več ulic in potem v daljnem ovinku nazaj, da je mogel več računati, vrh tega pa še zahteval napitnino. La grande nation! Premetenost onih ljudi, katere potrebuješ na poti, moramo imenovati res izgledno t. j. nesramno. Ako se jim posreči nakana, dobro; ako ne, je tudi prav. Varuj se torej, da ne

prideš brez potrebe slugam v oblast; večkrat sem raje potrpel ali si sam postregel ter na ta način ohranil svobodo. Za postrežbo, ki se mi ne skaže, nisem ničesa dolžan, zato ostanem neodvisen, samostojen.

Sedaj pa proti Lurdu, katerega sem se že poprej vsak dan spominjal; v dobrih štirih urah sem tam. Vlak drči poleg široke reke Adour skozi bajonsko okolico ter pride kmalu do vode Cave, katere ves čas ne zapusti notri do Lurda. Na južni strani mesta Pau štrli kar cela vrsta orjaških snežnikov proti nebu, med njimi skoro izolirani Pic de Moule s svojimi 2051 metri višine.

Vozovi se polnijo z božjepotniki, na vsaki postaji dobivamo novih tovarišev, vse je namešano: svetno in duhovsko. Nasproti mi sedeči abé s svojim dobrovoljnim obrazom in z Mojzesovimi tablicami pod vratom, je vzel v roke rožni venec ter ga prebiral s smehljajočimi ustnicami, da me je ginila njegova neprisiljena pobožnost; vidi se, da res ljubi to molitev. In kako bi je ne, saj je mlada Bernardka pri prvi viziji 11. febr. 1858 videla tisto belo opravljeno lepo gospo z rožnim vencem v roki.

(Dalje prih.)

Posl. dr. Papež poroča o prošnji županstva na Breznici za podporo k zgradbi mostu čez Savo pod Bregom ter predlaga, da se izroči dež. odboru, ki naj še preiskuje razmere.

Posl. grof Barbo poroča o prošnji županstva v Krškem za odškodnino za oskrbovanje bolnikov v ondotni bolnišnici ter v imenu fin. odseka predlaga 2000 K.

Posl. dr. Tavčar predlaga 3000 kron. Posl. Pfeifer podpira ta predlog, ki pa je bil odklonjen. Vsprejeta je bila podpora 2000 K.

Čevljarski zadrugi v Ljubljani se dovoli 600 K podpore.

Prošnja Val. Grabnerja za podporo vsled povodnji se izroči dež. odboru v primerno rešitev.

O prošnji posestnikov na Trški gori pri Novem mestu za podporo za napravo ceste na Trško goro poroča baron Schwegel ter naglašajo potrebo take ceste, vendar pa v imenu fin. odseka ne priporoča podpore za zasebno cesto, pač pa predlaga, naj bi se dotična cesta od Mačkoveca do Bajnote vsprejela med okrajne ceste.

Obvelja.

Dr. Tavčar poroča o prošnji šolskega vodstva v Tribučah za zgradbo vodovoda v Tribučah. Ker je prošnja prepovršna in brez načrta ter proračuna, predlaga v imenu upravnega odseka, naj Tribučani obnové prošnjo ter jo tudi utemelje.

Posl. Pfeifer pravi:

V seji dne 1. t. m. sprejela je visoka zbornica predlog za napravo vodovoda na Suhor kot nujen, ker morajo ondotni gospodarji vodo voziti od oddaljene Kolpe za svoje gospodarske potrebščine. V podobnem položaju je 28 vasi in občin Bele krajine, naštetih v letnem poročilu marg. št. 87, med njimi tudi Tribuč, ki so potrebne vodovodov, napajališč in vodnjakov. Občina Tribuč v posebni prošnji do mene, — katero prošnjo izročil sem sl. dež. zboru v polno resitev — prosi, da se črnomaljski vodovod podaljša do Tribuč z ozirom na to, da je postal vodovod za tamošnje gospodarje življenjska potreba, brez katere ni mogoče dalje gospodariti; tej prošnji pridružil se je šolsko vodstvo v Tribučah.

Prošnji sicer ni pridejanih tehničnih podatkov, načrta, preudarka stroškov itd. in so morebiti nekatere formalnosti pomanjkljive, kar pa ne sme biti vzrok, da bi se prezirala prošnja, ker občini ni mogoče dobiti inženirja, ki bi izdelal potrebne načrte in sicer radi tega ne, ker nimamo v deželi dovolj sposobnih tehniških moči. Z ozirom na to bi priporočal dež. odboru, da bi deželni inženir povodom tehniških preiskav za preskrbovanje Suhor-ja s pitno vodo tudi pregledaval, kako bi se dalo Tribuč priklopiti črnomaljskemu vodovodu. Pri tej priliki usojam si opozarjati visoko zbornico, da se po več krajih Bele krajine nahaja podzemeljska voda, katero treba na dan spraviti. Če se vozi od Luže proti Semiču, vidi se med hribom in cesto jarek, pri katerem se nikdar ne pozna suša, če tudi je v njegovi bližini vse rujavo in zgo-relo vsled dolgotrajne suše. Iz tega se da sklepati, da je tam podzemeljska voda.

Dalje naj mi bode dovoljeno opozarjati visoko zbornico na neko znano okolščino, po kateri se utegne dobiti brez vodovoda po nizki ceni pitna voda.

Nahajajo se namreč hribi, v katere so potisnjene tako imenovane nežke, podobne kadunjam. Take nežke nastale so bržkone, ker je znotraj v hribu voda, spirala zemljo in se je zemlja posedla. Če taka nežka seže do srede hriba, potem kaže to, da se je voda zgubila po raznih votlinah, če pa seže do vznožja, je pa mogoče, da se v vznožju hriba nahaja voda, katero treba potem na dan spraviti. To so moji pohlevni nemerodajni migljaji, da bi se morebiti po nizki ceni sem ter tje prišlo do vode. Sicer pa še enkrat priporočam, da deželni odbor ne pozabi občine Tribuč.

Konečno baron Schwegel predloži načrt zakona, s katerim naj bi se prepovedalo deželnim uradnikom sprejeti mandat za deželni zbor. Ta predlog pride v prihodnji seji na vrsto, ki bode v terek.

Volilni red za kor. dež. zbor pa naši nasprotniki.

Pod tem naslovom piše celovski »Mir«: Kakor dolga, počasna kača se vlači predlog o prenovi volilnega reda skozi vsakoletne razprave našega deželnega zbora! Odkar je poslanec Grafenauer predlagal, naj se volilni red za deželni zbor prenaredi in bolj pravično uredi, stvar ni prišla do miru, pa tudi ne za korak naprej. Kakaj ne? Zato, ker vladajoča nemška liberalna in nacionalna klika noče ljudstvu dati, kar ljudstvu gre! To je kratek in jasen odgovor.

Kdor posluša naše nasprotnike na njihovih shodih in bere njih liste, vé, kako se jim usta kar cedijo »prijaznosti« in »dobroti« do ljudstva, in kako na vso moč zagotavljajo, da so le oni pravi prijatelji ljudstva. Da to pa nikakor niso, kaže njih postopanje v vprašanju volilne reforme.

Lani se je deželnemu odboru naročilo, naj izdela novo volilno postavo. A za to naročilo dež. zbora se deželni odbor niti zmenil ni, marveč namesto postave je izdelal samo nekaka »načela«, po katerih naj bi se postava šele napravila!

Stvar je prišla zdaj v poseben odsek za volilno reformo, a tudi tam baje iz te moke še ne bo kruha, ker ne najdejo nikogar, ki bi jim stvar zamesil! Po nemških listih se piše, da nihče noče prevzeti poročila o volilni prenovi. Ta je pa lepa! Torej ni ga med nemškimi poslanci, ki bi hotel prevzeti poročilo, ki bi hotel zagovarjati nad vse pravično in potrebno reč! To pa, ker se boje za svojo strankarsko moč, ker vedo, da zmagujejo le po sedaj veljavni krivici!

Posl. Kiršner se je hotel celi zadevi izviti s tem, da je hotel izstopiti iz volilnega odseka. Deželni zbor temu ni pritril. Za posl. Kiršnerja, ki na kmetskih shodih tako vneto »rešuje« kmeta, pa je to postopanje jako značilno. Tam v volilnem odseku naj g. Kiršner prav na široko odpre svoja usta, tam naj zagovarja pravico kmetov in naj se poteguje za pravičen volilen red; ne pa, da bi se tako po strani izvil in se potem, ko gre slabo, morda izgovarjal: mene ni bilo zraven!

Za pravičen volilen red nasprotnikom ni in zato se prav nič ne trudijo, da se odpravi sedanja vnebovpijoča krivica! To je priznal tudi poslanec dr. Steinwender, ki je dne 23. junija t. l. na shodu v Iršenu naravnost rekel, da »daljša tozadevne prenovitve niso v smislu onih, ki so si napisali napredek na svojo zastavo!«

Tako tedaj, koroški kmetje, sedaj veste, da vam liberalno-nacionalni mogočnejši pravičnega volilnega reda nočejo dati, a to, v imenu — napredka!

Soc. demokracija v Italiji.

Povsod znajo liberalci vodo napeljavati na svoj mlin. Ker je socialna ideja prodrla že v najširše kroge in je socialno vprašanje na dnevnem redu, morajo liberalci z veselimi obrazi dveh kisle lesnike, da rešijo, kar je še mogoče rešiti za liberalno stvar. Francoski ministerski predsednik Waldeck-Rousseau gotovo ni socialista, ampak liberalec čiste krvi, in vendar sedi skupaj v kabinetu s socialistom Millerandom. S pomočjo socialistov je Waldeck-Rousseau igranje v zbornici in senatu dobil večino za zakon proti cerkvenim redom.

Socialisti so postali oportunisti in tako dobili veljavo v zbornici, vpliv na vlado. Morda na Francoskem ne pride vlada na krmilo, v kateri ne bi bilo zastopnika soc. demokracije.

Italijanski ministerski predsednik Zanardelli tudi gotovo pred leti ni še sanjal, da bode kedaj zajahal socialnega konja. Stori je to in z veliko spretnostjo brzda to kljuse. Zanardelli sicer ni socialist in v kabinetu nima soc. tovariša. Toda glavna opora njegove večine v zbornici so socialisti in republikanci.

Tudi italijanski socialisti so postali oportunisti ter tvorijo z republikanci in radikali v zbornici nekako ljudsko stranko, ki šteje 92 članov. L. 1892 so socialisti pri volitvah dobili 26.000 glasov in 2 mandata, l. 1895 že 78.000 glasov in 5 mandatov, 1897 leta 135.000 glasov in 16 mandatov in pri lanskim volitvah 170.000 glasov in 32 manda-

tov. Mej 32 socialisti v zbornici pa sta samo dva prava delavca, ostali so iz »višjih krogov inteligence«.

Ko je bil minole dni v zbornici na dnevnem redu proračun ministra za notranje posle, sta Zanardelli in Giolitti zagovarjala vladno politiko, ki se opira na levo. Giolitti je naglašal, da se morejo v okviru monarhije doseči ves napredek in vse prostosti? To je deloma res, kajti republikanske prostosti so pač nemogoče v monarhiji, ker voda in ogenj si nista prijatelja. In to bodo socialisti in republikanci skušali tudi v Italiji dokazati, ko Giolitti in Zanardelli dokončata svoj tek.

Oba sta v zbornici zagovarjala koalicijsko pravico delavcev in pravico štrajka, osobito z ozirom na poljedelske delavce, da si zboljšajo svoje gmetno stanje. In liberalno ministerstvo je dobilo zaupnico od 261 poslancev proti 184, s pomočjo skrajne levice, koder sedé socialisti in republikanci. Znati je treba, in gre. Profesor Ferri je v imenu socialistov izjavil, da hočejo podpirati vlado, dokler je nevtralna in dopušča agitacijo za soc. namene v mejah zakona. Tudi vlada si skuša pridobiti zaupanje socialistov. Nedavno je zbornici predložila novelo k zakonu o delavskih nezgodah in načrt zakona o delavskem uradu in svetu.

Vendar pa vodstvo soc.-dem. stranke ni povsem zadovoljno s svojimi zastopniki v zbornici in jim je naročilo, naj podpirajo le take vladne predloge, ki pospešujejo »boj malega proti velikemu možu« in sploh koristijo proletarijatu.

Po deželi pa soc.-dem. glasila odločno grajajo taktiko soc.-dem. poslancev. In ta glasila imajo velik vpliv, ker izhaja 62 soc. tednikov. Tudi v Italiji se utegne zgoditi, kakor v Franciji, da se soc.-dem. razcepi v dva tabora: radikale in oportuniste.

V Italiji so v istini za demokracijo in anarhijo jako ugodna tla. Revščina v nižjih slojih, osobito mej tlačani po deželi je v mnogih krajih že nepopisna. Vsako leto gre čez mejo v Avstrijo, Švico, Nemčijo in Francijo nad 600.000 delavcev za kruhom. V Braziliji in Argentini je nad 4 milijone Italijanov stalno naseljenih. In po zadnjem šteju broji Italija še vedno 32 $\frac{1}{2}$ milijona oseb. Zato je velikega soc. pomena, kar je naglašal Giolitti, da so se vsled zadnjega štrajka letne plače zvišale kar za 48 milij. lir. To pa ni všeč liberalcem in mnoga liberalna glasila napovedujejo boj sedanji vladi. Dogodki na Francoskem in v Italiji pa jasno kažejo, da se liberalci vedno raje zvežejo s socialisti in republikanci, kakor s »klerikalci«, samo da se vzdrže na konju. Tak je liberalni kameleon povsod.

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. julija.

Krščanski socijalec za male obrtnike.

Večina nižje avstrijskega dežel. zbora je storila zadnje dni važen korak v pomoč malemu obrtu. Deželni zbor je namreč na predlog krščanskih socijalcev dovolil za sedaj 100.000 kron, katera svota se pa v poznejših letih znatno zviša, v to svrhu, da se ustanove skupni obrati z elektromotori za male obrtnike. Ob enem se je pa sklenilo ustanoviti centralo za prevzemanje večjih naročil, posebno od strani vojne uprave, ki bode potem oddala naročena dela združenim malim obrtnikom. Na ta način bodo nižjeavstrijski obrtniki lahko konkurirali z velikim kapitalom. Seveda treba, da podpira to velevažno podjetje tudi vlada, kateri mora biti v prvi vrsti skrb, da reši malega obrtnika iz pretečega mu pogina.

Socijalnodemokratska »zmaga«.

Povedali smo že, da se dunajski socialni demokratje in židje ne morejo kdovekaj veseliti zadnje dr. Adlerjeve zmage v okraju Favoriten. Dobil je sicer 63 glasov absolutne večine, a moralna zmaga je na strani krščanskih socijalcev, naj jim židovsko časopisje z »Narodom« vred še tako napoveduje bližnjo smrt. Da je temu res tako, pojasnjuje prav dobro »Gr. Volksblatt« z nastopnimi podatki: Od leta 1896 se je število volivcev v okraju Favoriten skoro početrilo. Ker pa je Favoriten okraj, v katerem prebiva največ delavstva, je naravno, da ima socialna demokracija kot »delavska stranka kat' ekschen« največ upanja na zmago.

Vkljub temu pa je ravno v tem okraju trajno rasla moč krščanskih socijalcev. To se razvidi posebno iz sledečega. V letu 1900 so dobili kršč. soc. le 43% vseh oddanih glasov pri obč. volitvi v tem okraju in še celo pri drž. zbor. volitvi 14. jan. letos v tretjem volil. razredu le 46%, v splošni skupini 5. jan. pa le samo 35 odstotkov. Sedaj pa, ko je bilo nad 7000 volivcev manj kot 5. jan., so dobili kršč. socijalci skoro 49 odstotkov. Že dolgo vrsto let torej v okraju Favoriten ni bil tako ugoden uspeh za krščansko socialno stranko, kakor ravno pri zadnji volitvi, in vendar se drzne židovsko-liberalno časopisje pisati o propadanju kršč. socialne stranke. Pa tudi sicer bi bila dr. Adlerju trda predla za večino 63 glasov, da niso njegovi agitatorji z nasilnostjo zatrli lepega števila kršč. soc. glasov in mnogih z grožnjami tako prestrašili, da si niso upali na volišče. Zmaga žida Adlerja torej še ni smrtni udarec Luegerju.

Iz koroškega deželnega zbora.

Najzanimivejša stvar koroške dežele so gotovo dogodki v deželnem zboru. Enostranska sodba o vseh stvareh, tudi izven deželnega zbora, je itak posebnost našega časa, a dogodki v tem deželnem parlamentu niso in ne morejo biti znani tistim, ki vidijo ljudi, katerih ni. In vendar se trdi od nasprotni strani, da katoliški poslanci ne predlagajo nič, ali pa se zahteva: to ali to morate storiti v deželnem zboru; to je važna stvar. Večkrat se take izjave tičejo stvari, o katerih deželni zbor sploh nima pravice razpravljati in sklepati. A pustimo to; danes ima vsak človek svoje muhe in svojo pamet; neveden pa dandanes nihče več noče biti, najmanj pa se more to govoriti o poslancih v deželnem zboru. Ti so že posebnosti moškega spola. Zatorej pa se tudi marsikaterikrat dogaja, da so tudi stavljeni predlogi — posebnosti. Tak predlog, ki je posebnost prve vrste, stavlja je v šesti seji letošnjega deželnega zbora gospod poslanec Kiršner. S tem predlogom je hotel priskočiti po povodnji poškodovanim prebivalcem zilske, dravske in rožne doline na pomoč! Strankarsk namen! Poslanec Janez Huber stavlja je pred poslancem Kiršnerjem predlog: da naj se šest poslancev prepriča ob času povodnji o škodi, napravljeni po njej; ta predlog se ni podpiral. V debati o Kiršnerjevem predlogu se je pa takorekoč zahtevalo, da mora vlada priskočiti poškodovancem na pomoč, in reklo se je, da predlog poslanca Huberja ni bil umesten. Znano pa je gotovo bilo, da je vlada že pred Kiršnerjevim predlogom dala potrebna navodila za cenitev škode in deželni predsednik je v dotični seji to sam naglašal. Čemu potem ta poziv od Kiršnerja, Kotza in Černika? Vsi ti govorniki so med drugim naglašali tudi to, da dežela za poškodovance ne more nič dati in da je to stvar vlade. Vlada pa je storila svojo dolžnost v tem oziru že prej, kakor je stavljal Kiršner svoj predlog. To je bilo znano! Čemu potem tak predlog? Za zborovanja »bauernbunda«? — To je samo ena slika o »delovanju« našega deželnega zbora. Imeli bomo priliko, v kratkem še več zanimivega zvedeti iz te »visoke hiše«. — Tako osvetljuje »Mir« res krasne razmere v celovškem parlamentu.

Kulturni boj v Španiji.

Dogodki, ki so se ponavljali zadnje dni v raznih mestih Španije, posebno pa v Madridu in Valenciji, so dali povod burnim razpravam v sredini seji španske poslanske zbornice. Posl. Silvela se je namreč bridko pritoževal nad postopanjem prebivalstva v Valenciji, ki je s svojim divje-izzivajočim nastopom motilo jubilejske procesije. Odgovarjal mu je zagrizeni liberalcec Havez, ki je dejal, da so liberalci respektirali obhode, dokler so imeli ti čisto verski značaj. (1) Klerikalci pa so sovražniki svobode. Kajpada mu je pri teh besedah navdušeno ploskala vsa framaonska klika. Po izjavi Gavezovi torej jubilejske procesije nimajo čisto verskega značaja. Radovedni smo, kake bi bile morale biti procesije, da bi bile framaonom všeč.

Glasba.

Orgle v Semiču in Vinici.

(Konec).

Te orgle se morajo prišteti mej najboljše na Slovenskem. Mauracher je res

vsega pripoznanja vredna trdka, kice s tem delom se skazala vsega zaupanja vredna; a tudi nasproti takemu delu in nasproti Goršičevemu najboljsemu delu (franciškanske orgle v Novem mestu), po katerem sodim in bodem vedno sodil vsako delo, vztraja trdka »Brata Zupana« tako častno, da ji Slovenci smemo povsem zaupati. Pri tem je pa tudi najcenejša, dasi enako dobro dela. Orgle z 18 izpremeni v Semiču stanejo do 5000 gld. (natančno svoto sem pozabil), orgle v Vinici z 12 izpremeni 2065 gld in v Novem mestu z 19 izpremeni pa z dvema brastovima velikima omarama okoli 4500 gld.

Ign. Hladnik.

Dopisi.

Iz Zagorja ob Savi, 30. junija. Kakor nam je vsem znano, bo letos deset let, kar delujejo socialni demokratje pri nas v Zagorju. Iz bridkih izkušenj smo se učili, kako sovražno so postopali proti krščansko-socialnim delavcem. Ali krščanski možje se niso zato nič zmenili in so se le tolažili: Čez par let bo drugače. In to se je res zgodilo. Letos je nastal silno velik prepričevalni socialnimi demokrati, češ, deset let bo že, pa še nismo dosegli drugega, kakor da smo kronce nosili socialnodemokratskim voditeljem. Posebno Čobala smo dobro obredili, zraven oblekli in še brez groša ni zdaj. Prišel je k nam silno slaboten in reven, da bi se ga kamen usmilil, zdaj pa je postal ošaben in se za uboge delavce malo zmeni. Poprijel se je raje konsuma, češ, tukaj bode še boljše! Seveda denar delavskih žuljev je pa še zmerom dober. Tudi zagrizeni mokrači pravijo, da bi bilo najboljše, če bi šel iz Zagorja; pa zato se to ne sme zgoditi, ker bi se preveč pisalo po »krelikalnih« časopisih!

O dragi delavci! Če se boste tega ustrašili, ga boste pa še dolgo imeli! Mnogo delavcev pravi: Čobal nas kar za nos vodi, drži pa le z višjimi glavami zagorskimi, ki jim tudi ni za delavce, ampak le, ko pride tisti denarni dan, ki je enkrat v mesecu, takrat ljubijo delavce, ker čutijo pri njih denarce. O, kadar denarja nimaš več, le beži od gostilne proč!

Pa zakaj Miheta Čobala dolžijo, da drži z Mihelčičem in z drugimi krčmarji? Zato, ker je župan Mihelčič delil vino med krčmarje, pa se mu naš Miha ni hotel zameriti in ga je še on vzel. Ukazalo se je, da naj se teči po 26 kr. liter. Pa delavci pravijo: To ni »lah«, ta ni prišel čez morje! Tega naj sam Mihelčič pije! Mi ga nočemo več v konsum, mi hočemo pristno italijansko vino. — Seveda takrat je bil Miha v skrbeh, kako bi se zopet delavcem prikupil. Pa imel je dobrega zagovornika M. Repovža. Ta je ljudi tolažil, da ni vsega Miha Čobal zakrivil, ampak da so tudi sami krivi, ker mu niso pustili izgovoriti, zato pa: jaz danes povem, kadar bode to vino vzeli iz konsuma ven, precej dobimo Italijana notri. Zato jaz dober stojim in meni verjemite.

Sem ter tje med delavci se sliši, da jim je žal, da je č. gospod Škerjanec šel iz Zagorja, in še tisti, ki so ga poprej sovražili, pravijo: Škoda je tega gospoda! Ta nas je prav učil, pa ga nismo poslušali! Čobal nas je pa za nos vodil, in smo ga poslušali. Ta gospod je bil res naš prijatelj, Čobal pa ne. Zato se ni čuditi, da je zagorska socialna demokracija zdaj slabša, kakor je bila od začetka. Delavci so zdaj večinoma izgubili tisto kurjo slepoto, ki so jo dosedaj imeli. Čez deset let bo že drugače. Da se obrača na bolje, priča tudi ob nedeljah natlačena cerkev.

Delavec.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 5. julija.

Osebnosti. Obolel je, kakor poročajo graški »Tageapoſti«, tržaški škof mil. gospod Andr. Marija Šterk. V Pazinu je mesto njega birmoval poreški škof mil. gospod Flapp. — Profesor na gimnaziji v Kranju gospod Leopold Poljanec je premeščen na gimnazijo v Maribor, suplent na gimnaziji v Gorici gospod Fran Žnidarič je imenovan profesorjem istotam. — Učitelj na državni realki v Mariboru gospod Adolf Wehner je prestavljen na realno v Opavo. — Suplent na državni gimnaziji v Celji č. g. Anton Cestnik je imenovan definitivnim veroučiteljem. — Redni vseučiliški profesor za slovansko filologijo v

Gradcu gospod dr. Gregorij Krek je stopil v stalni pokoj ter prejel tem povodom najvišje priznanje. — V Loki pri Zidanem Mostu je umrl župan gosp. Josip Kajtna, v Št. Petru pri Gradcu pa je umrl zdravnik gospod dr. Karol Živko, rojen v Št. Rupertu v Slov. Goricah. — V Loperšicah blizu Huma v ormoškem okraju je umrl občinski svetnik gospod Fran Žnidarič. — Za gimnazijo v Kranju je imenovan kot redni učitelj dosedanj provizorični učitelj gospod Felic. Aprissnig v Trstu. — Mesto poštnega odpravnika na novoustanovljeni poštni in brzojavni postaji v Pflüglhofu je podeljeno odpraviteljici baronesi Helversen v Ljubljani.

Izlet »Slov. kršč. soc. zveze« na Šmarno goro prihodajo nedeljo obeta biti prav zanimiv in upati je, da se bode tudi ljudska veselica na planici na veselje starih in mladih prav prijetno razvila. Opozarjamo, da bode ob 10. uri dopoludne na gori daroval sv. mašo č. g. dr. Krek, ki bode imel tudi cerkveno propoved. Kršč.-soc., na mnogobrojno svidenje prihodno nedeljo pred altarjem zaščitnice delavske zveze!

K sestanku cecilijanskega društva v Zatičini 18. julija. Ker se bliža dan sestanka hitrimi koraki, naj hité, kateri se želé udeležiti, z zglaševanjem, da se more vse potrebno ukreniti. Rok za zglaševanje se s tem podaljša do 10. julija. Z dopisnico je vse opravljeno. Oglasil se je že en mešan zbor iz bližine, ki hoče izvajati nekatere točke; prav želeli je, da pride še kateri. Pa če to ne, naj ne zamude prilike gospodje pevovodje in orgljavci in naj pripeljejo vsaj nekatere odlične pevce in pevke, da se navdušijo za sveto stvar. Zaupljivo jih bodo cerkvena predstojništva rada podpirala, da se lažje udeležé sestanka, saj je to cerkvena zadeva in je navada tudi po drugih škofijah. Čujemo, da se delajo v Zatičini priprave za dostojen sprejem udeležencev in okrašenje hiš od strani slavnega županstva. Jako lepo, da se cení pomen umetniškega društva od tako odlične strani. Ker je torej upanje opravičeno, da se slavnost lepo vrši v vsakem pogledu, zaključimo še enkrat: Na noge vsi, ki vam je pri srečanju »Musica sacra«. Na svidenje 18. julija v Zatičini!

Za Kropo je dovolila visoka osrednja vlada na Dunaju začasno subvencijo 6000 K.

Počaščenje Slomškovnega groba. Gosp. nadučitelj Jožef Levičnik nasvetuje v »Zgodnji Danici«, naj bi družba sv. Cirila in Metoda vspeš svojega občnega zbora v Mariboru uredila tako, da skupščinarji vzajemno obiščejo Slomškov grob.

Ljubljanske novice. Rohrmanova smrdljiva kuhinja na šentpeterskem nasipu je postala grozna muka za vso sosesčino. Poleg velike nesnage je smrad, ki iz nje puhti, že nevaren za javno zdravje. Sosedje imajo od tega veliko škodo. Kdo pa hoče prevzeti stanovanje v kraju, ki je infiltriran s težkim vzduhom, v katerem se kolobari bogve koliko in kakih miazmov? Sosedje so vendar hišni posestniki, ki plačujejo pošteno svoj davek, in nanje se je treba ozirati. Ne sme se pustiti, da se zaradi enega človeka, in bodi tudi županov ljubljeneč, oškoduje cela sosesčina. Ta kuhinja je v veselje le velikanskim muham, katere napadajo stanovanja sosedov, kadarkoli se odpre kako okno. Rohrmanu se je baje naročilo, da mora za svojo »kuhinja« narediti okna, a sosedje pravijo, da je pač naredil oknice, a brez šip. Kakor se vidi, gospod Rohrman neče uživati svojega smrada sam, ampak ga hoče še nadalje deliti s sosedi. Gospa Patavica se je že pritožila naravnost pri županu, a ta ji je rekel, da se ne da (!) pomagati, ker je baje od ministerstva (!) tako dovoljeno, Rohrman je pa samosvestno rekel, da njegova kuhinja ne pride proč. Magistratna gospoda je sploh tega mnenja, da se mora ta stvar pustiti, dasi je g. mestni fizik že z lastnim nosom čutil te infernalne duhove. Sosedje trpe vroči vzduh v svojih stanovanjih, a se po štiri dni ne upajo odpreti oken. Javno mnenje zahteva, da magistrat stori svojo dolžnost, če neče, naj ga pa višja oblast k temu prisili! — Topničarski polk šteje 7 odide k strelnim vajam v Krško iz Ljubljane 17. t. m. Iz Krškega se povrne v Ljubljano 8. avg. — Srebrno poroko sta včeraj praznovala tukajšnji trgovec Urban in njegova gospa. — V

Ljubljani padel je danes dopoludne na Trnovskem pristanu štv. 14 Miroslav Kozin. Prepeljal je nekega zidarja preko Ljubljane, a pri tem padel v vodo. S težavo so ga rešili. — Težko ranil se je včeraj pri delu v Tönniesovi tovarni delavec Jeršek. — Aretovala je policija znane tatu Jožefa Oltra, ki je sumljiv, da je vplnil v jedilnico gostilničarke Rozalije Kregar na Marije Terezije cesti štv. 36. — V Ameriko se je iz Ljubljanskega južnega kolodvora meseca junija odpeljalo 157 oseb. — V bolnico so pripeljali hlapca voznika Janeza Kocmurja, katerega je Janez Cedivnik težko z lopato ranil na glavi.

Društvo tiskarjev na Kranjskem priredi v nedeljo, 7. t. m., običajno Gutenbergovo slavnost, in sicer na način, da poletne društveniki na Vintgar-Bled.

Privatni sestanek trgovskih po močnikov bo zopet jutri v soboto dne 6. t. m. ob 9. uri zvečer v prostorih slov. trgovskega društva »Merkur« (Narodni dom).

Prepoved in svarilo glede srečkanja v inozemske loterije Glasom razglašeno z dne 21. junija 1901, št. 33.444, je finančno ministerstvo zaznalo, da se na nečuden način množe slučaj, v katerih skušajo nekatera amsterdamska podjetja, tako zlasti »Holländische Creditbank«, »Commerce en Creditbank« (Johann Leideke) in »Internationale Wechseln Effectenbank« (A. Steenken) zlasti v krogih ubožnejšega prebivalstva s tem, da mu obetajo zapeljive dobitke, pridobiti si neposrednih odjemalcev za svoje srečke, bodisi agente za razpečevanje takozvanih listin za pristop (Mitgliedsurkunden), temeljem katerih zadobe odjemalci proti plačilu na obroke pravico do srečkanja in s tem pravico do morebitnih dobitkov gotove vrste večinoma inozemskih srečk. Ker je igranje v teh loterijah ne glede na goljufivo postopanje teh loterijskih podjetij že samo na sebi v smislu zakona z dne 7. novembra 1852, drž. zak. št. 85, in z dn. 30. junija 1878, drž. zak. št. 90, kaznjivo in prepovedano, opozarja se s tem občinstvo na okolnost, da je srečkanje in udeležba pri teh loterijah prepovedana in da se kaznujejo prestopki gori navedenih zakonov z jako občutnimi denarnimi kaznimi in da razen denarne kazni zapadejo tudi srečke ter deleži istih, kakor tudi vse listine, ki opravičujejo do udeležbe pri igri.

Katoliško tiskovno društvo v Mariboru ima svoj občni zbor v ponedeljek dne 15. t. m. ob 10. uri dopoludne v prostorih »Katol. delavskega društva«.

Sklop šolskega leta v Mariboru bode na vseh ondodnih šolah 13. t. m.

Zakaj se liberalci tako bojijo klosterskih šol? Posebno zato, ker bi novodobne šole ne mogle žnjimi tekmovali. Ko je še rajni g. dr. Neckermann iz Celja bil načelnik finančnega odbora v Gradcu, so nekoč č. šolske sestre prosile štajerski dež. zbor primerne podpore. Dr. Neckermann se je pa odrezal, da tako dolgo, dokler bo on imel deželno »mošnjo« v rokah, ne dobodo nič, češ, če le eni klosterski šoli kaj damo, jih imamo takoj vse polno po deželi. Ali bi pa bila to res tolika nesreča? Mislim, da ne! Č. šolske sestre v Mariboru so na pr. še le pred leti ustanovile zasebno učiteljske za dekleta in so kmalu dobile pravico javnosti za to svojo žensko učiteljske in ker njihove učenke delajo tako sijajne izkušnje zrelosti. Tako so letos štiri gojenke (med njimi gdč. Ljubec iz Ljubljane in gdč. Schreiner iz Maribora) napravile izpit zrelosti z odliko. Šol. sestra podružnica v Celji pa vzdržuje — na svoje roke — prvo meščansko šolo za slovenska dekleta. Te konkurence se liberalci boje.

Resnico o zborovanju liberalnega gornjegrajskega »kmečkega« društva poroča »Slov. Gospodar«. Po »Gospodarju« posnemamo, da je liberalno gornjegrajsko »kmečko« društvo imelo zadnjo nedeljo ustanovni zbor. Navzočih je bilo razven kmetov mnogo jungovsko-liberalnih učiteljev in nekaj gornjegrajskih pisarjev. Ko je neki kmet hotel govoriti, so mu to zabranili. Na to je rekel kmet: »Kdor drži s kmetom, naj gre ven. Tako delajo s kmeti! Videli ste!« Odšlo je nato okoli 50 kmetov. Ostali so jungovci, pisarji in njih somišljeniki. Izrekli so nezaupnico tudi gg. Berksu in Žičkarju. Smešno! Kaj bodo ti ljudje izrekli

nezaupnice poslancem, katerih itak niso volili.

Za regulacijo Save mej km 28.7 in 29.5 je dovolilo notranje ministerstvo 30 000 kron in odredilo takojšnja dela. Konkurenčna obravnava se vrši 12. t. m. ob 8. uri zjutraj v Kresnicah.

Koroške novice. Letošnja dirka bode v nedeljo dne 1. septembra na vresu pri Celovcu. — Mlekarska zadruga v Podklostru ima dne 14. julija pri Vaterlu na Zilici občni zbor. Predaval bode g. Šumi. — V nedeljo dne 7. julija bode ta kmetijska shoda v Št. Štefanu ob Zili in v Blačah. — Do 6. avg. je razpisan tretji kanonikat v Gospi sveti. — Umrl je dne 30. junija po dolgem bolehanju g. Ig. Erič, gostilničar p. d. Postrazišnik v Stražišču ob Celovcu, star 54 let. — V Šmohoru je dne 26. junija umrl c. kr. poštar in gostilničar D. Moro, star 48 let. — V Celovcu je dne 25. junija voznik J. Modrič iz Št. Ruperta tako nesrečno padel z voza, da je kmalu potem umrl. — Dne 5. julija se bode v Št. Pavlu slovesno blagoslovila gimnazija oc. benediktincev in gimnazijska kapela. — V Ukvah so našli dne 25. junija na cesti mrtvega delavca Korena. Kako se je ponesrečil, se ne ve. — V Ribnici ob vrbskem jezeru so se dne 27. junija raziete stope za smodnik. Poškodovan ni nihče, škode je 4000 K. — Tuji letovičarji so že začeli prihajati v naše kraje. Dne 26. junija so štele tujcev: Dole 3 (lani ob istem času 4), Kriva Vrba 207 (156), Kopališče 32 (10), Majernik 15 (31), Otok 24 (15), Poreče 563 (543), Vrba 295 (231). — V Porečah so dobili zopet svojo godbo, ki je začela svirati dne 1. julija. — Dne 25. junija predpoludnem se je v poslopu vodstva državnih železnic sam usmrtil pregledovalec drž. železnic, F. Jakubec. Z žepnim nožem si je na stranišču prebodel srce in obležal takoj mrtav. Uzrok samomora je bila baje bolezen. Jakubec je bil star 47 let in je zapustil vdovo in troje otrok. — Blizu Brnce se je dne 25. junija ustrelil 21letni Jan. Fridan iz Ljutomerja.

Neurje. Iz Celovca, dne 4. jul. Kakor se vam je poročalo, so nalive v minulem mesecu po mnogih krajih Koroške napravili mnogo škode. Neugodno vreme še vedno traja in vedno deževje zelo ovira košnjo in žetev. Danes opoldne smo v Celovcu imeli hudo neurje z močnim nalivom. Na več krajih je udarilo v telefonske zveze, ne da bi napravilo škode. Sedaj proti večeru še vedno dežuje.

Neznan samomorilec. Na Trbižu se je ustrelil 20letni ondi neznan človek.

Novo cerkev v Št. Andrežu bode posvetil eminenca kardinal dr. Missia dne 21. t. m.

Razpisana je župnija sv. Vida na Placuti v Gorici. Prošnje je uložiti do 6. avgusta.

Znamenita hrvatska slavnost. V nedeljo dne 14. t. m. bodo slovesno odkrili v Karlovcu spomenik slavnemu hrvatskemu zgodovinarju in topografu Radoslavu Lopašiću, ki se je posebno zanimal za zanimivo karlovško zgodovino. Spomenik bodo odkrili na šetališču Marije Valerije. Prav bi bilo, da bi se slavnosti udeležili tudi slovenski zgodovinarji.

Sprememba na srbskem prestolu. Iz Petrograda se poroča senzacionalna vest, da je srbska kraljica Draga kralja Aleksandra pregovorila, naj se na korist kakega Rusa odreče prestolu, ako to od njega zaželi ruska vlada in mu zagotovi z njegovimi dosedanjimi dohodki jednako letno apanažo. Čuje se, da ima pot kralja in kraljice v Petrograd samo namen, da se srbska kraljevska dvojica glede spremembe na srbskem prestolu natančno dogovori z ruskim carjem. Trdi se, da hoče Aleksander poskusiti pridobiti za svojo namero tudi avstrijskega cesarja in da pojde radi tega letos na Dunaj.

Sultan »vdovec«. Iz Carigrada se poroča, da je sultan umrla »žena« štev. 3. Sultan je baje jako žalosten in potolažiti ga ne moreta niti dvorjeka, katera je dobil te dni od žene štev. 2.

Grozna vročina v New-Yorku. Do srede zvečer je trajala v glavnem mestu severoameriških zveznih držav silna, nepopisna vročina. Za solničarico je umrlo v toku par dni 517 oseb. V sredo zvečer pa je navstala grozna nevihta. Strela je udarila neštetočkrat ter užgala mnogo poslopj. Katoliška cerkev v Brooklynu, ki je stala milijon dolarjev, je popolno pogorela.

Več oseb je ponesrečenih. Za časa vročine so izdali za hladilne pijače nad pol milijona dolarjev.

Stoletnica mlatilnic. Letos poteče 100 let, odkar je v rabi, seveda ne v sedanji obliki, mlatilnica. Prvi tak stroj so poskušali na posestvu angleškega vojvode Bedfordskega in je torej angleška iznajdba.

Arheološke izkopine. Prošli mesec so pri vasi Ahmounein felohi izkopali kip egiptovskega faraona. Kip je iz granita izklesan, stoji na podstavku in nosi krono. Napis pravi, da je kip iz leta 650 pred Kr. — Pri Atenah so pri regulaciji reke Kefisa našli nadaljevanje velikega zidu, od katerega je bilo doslej znanih samo nekaj ostankov v Atenah in v Pireju. Tam so izkopali tudi leva iz belega marmorja. — V Rimu so na »foru« izkopali krasen s podobami morskih bogov okrašen sarkofag iz imperatorske dobe. Za izkopine na »foru« hočejo ustanoviti poseben muzej: »forov muzej«. — Armenski nadškof Sedrakian v Samarkandu je našel dragoceno perzijsko listino, ki natančno popisuje nekatere vojske Tamerlanove (1336—1405), zlasti v Kavkazu. V tej listini je mnogo podatkov, katerih nima noben drugi vir.

Društva.

(Vabilo k srečkanju), katerega priredi prostov. gasilno društvo v Begunjah na vrtu gostilne gosp. Iv. Avsenika v nedeljo dne 7. julija t. l. Vsporedi: Srečkanje. Prosta zabava. — Začetek ob 3. uri popoldne. Darila za srečkanje se hvaležno sprejmo. Čisti dohodek je namenjen za napravo potrebnega orodja. — K obilni vdeležbi uljudno vabi odbor.

(Mestna hranilnica v Kranji.) V mesecu juniju t. l. vložilo je 308 strank 83.009 K 68 h, vzdignilo pa 262 strank 69.671 K 30 h, 13 strankam izplačalo se je hipoteknih posojil 15.140 K. Stanje vlog iz naša brez vložnih obrestij kapitalizovanih v I. polletju 1901, 2537.878 K 95 h, stanje hipoteknih posojil 1.694.206 K 8 h, denarni promet 252.113 K 76 h.

Darovi.

Za pogorelce v Kropi: Neime-novan iz Gradca 10 K.

Za pogorelce v Vel. Mraše-
vem: Dubovnik 6 K.

Za Jeranovo dijaško mizo: G. Jan. Škerjanec, župnik 3 K 50 v.

Za škofove zavode: G. Anton Žerjal iz Št. Vida pri Vipavi vsled porav-nave z g. Ant. Uršičem, 5 K.

Bog plačaj!

Telefonska in brajovna poročila.

Cirknica, 5. julija. Včeraj so bile na Rakeku že tretjič obč. volitve. Liberalci poraženi. Naši možje v vseh treh razredih sijajno prodrli! Navdušenje naših velikansko, potrptost onih globoka.

Dunaj, 5. julija. Iz Berolina se poroča, da sta tam zopet dve veliki trgovini falirali. Zguba znaša okoli 11 milijonov mark. 2 banki sta ude-leženi pri tem polomu. Na borzi so takoj padli kurzi. Senzacija velika.

Praga, 5. julija. Hülsner se je včeraj hotel v ječi umoriti. Vzel je drobno vrstico in se nanjo obesil. Ko je prišel ječar k njemu, je bil že nezavesten. Ječar je brž vrstico prerezal in ga začel drgniti. Kmalu je prišel k sebi in so ga takoj pre-peljali v bolnišnico. Čudno se zdi, da so Hülsnerja tako hitro dali iz ječe v bolnišnico.

Budimpešta, 5. julija. V ma-gnatski zbornici se razpravlja o in-kompatibilitetni postavi. Grof Ester-hazy je predlagal, naj se inkompati-biliteta raztegne tudi na politično mišljenje. Po njegovem predlogu naj bodo od sodelovanja pri zakonodaj-

stvu izključeni tudi oni, ki v ino-zemstvu svojo domovino obrekujejo in drugod iščejo subvencij za svoje stranke, ker bi sodelovanje takih mož izpodkopalo ugled postavoda-jalstvu. Ta očitno proti Ugronu na-perjeni udarec je vzbudil veliko po-zornost.

Budimpešta, 5. julija. Urednik tu izhajajočega lista „Revue d'Orient“ je imel pogovor s srbskim ministr-skim predsednikom. Ta mu je dejal, da je res sklenjeno potovanje srbske kraljeve dvojice v Petrograd to leto. Nameraval se je ta obisk takoj po poroki. Ukazujeta ga uljudnost in hvaležnost proti carju.

Rim, 5. julija. Senat je včeraj dovršil razpravo o državnem proračunu in prekinil zasedanje za nedo-ločen čas. — Sv. Oče se je preselil v malo vrtno palačo.

Turin, 5. julija. „Gazetta del po-polo“ javlja, da bode italijanska kra-ljeva rodbina koncem septembra obiskala Berolin. Dne 4. oktobra bode laška dvojica obiskala Petrograd, kamor pride tedaj tudi črnogorski knez. Ruski car bode po zimi z do-hodom v Rim vrnil obisk.

Bukarest, 5. julija. Zbornica je včeraj zaključila izredno zasedanje.

Cadix, 5. julija. Mej strelna vajo s torpedami je eksplodirala krogla. Ubita sta dva mornarja, ranjena pa dva častnika in 17 mož.

Johannesburg, 5. julija. Delarey se je pri Rustenburgu združil s Kempom.

Umrli so:

4. julija. Neža Terdina, kuharica, 75 let, Sv. Petra cesta 18, ostarelost.

V otroški bolnišnici:

4. julija. Antonija Keričar, delavca hči, 5 let, cachexia scrophulosa.

V bolnišnici:

1. julija. Franc Jarc, mizar, 19 let, jetika. — Anton Jereb, kajžarja sin, 10 let, nephritis acuta. — Ivan Logar, dninar, 51 let, ostarelost.

Žitne cene

dné 4. julija 1901.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	K 8-09	do 8-10
Rž za jesen	7-03	7-07
Turšica za julij-avgust	5-43	5-43
„ september-oktober	5-64	5-65
Oves za jesen	6-47	6-48

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	7-93	7-94
Rž za oktober	6-73	6-74
Oves za oktober	5-17	5-18
Koruza za julij	5-14	5-15
„ avgusta	5-25	5-26
„ oktober	—	—

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7-70	do 8-35
južne žel.	—	—
Rž	7-45	7-70
Ječmen	—	—
„ ob Tisi	—	—
Koruza ogerska	5-60	5-70
Činkvant	6-80	7-20
Oves srednji	7-60	7-75
Fižol	8-00	10-00

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm

Čas opa- sovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura po Celziju	Vetovi	Nebo	Pada- vina v 24 urah
4 9. zveč.	733-1	15-3	brev.	oblač.	
7. zjutr.	735-0	15-1	brev.	oblač.	71
5 2. popol.	735-0	21-2	sl. jivzh.	pol oblač.	
Srednja večerajšnja temperatura 17-1°, normale: 19-3°					
Včeraj popoldne nevihta.					

Dunajska borza.

Dné 5. julija.	
Skupni državni dolg v notab	99-10
Skupni državni dolg v srebru	99-05
Avstrijska zlata renta 4%	118-10
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	95-85
Ogerska zlata renta 4%	118-15
Ogerska kronska renta 4%, 200	98-15
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 glđ	1642-—
Kreditne delnice, 160 glđ	637-—
London vista	239-42 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	117-42 1/2

Dné 4. julija.	
3-2% državne srečke l. 1854, 250 glđ	182-—
5% državne srečke l. 1860, 100 glđ	171-25
Državne srečke l. 1864, 100 glđ	206-—
4%, zadolžnice Rudolfove želez. po 300 kron	95-10
Tisine srečke 4%, 100 glđ	144-50
Dunavske vravnave srečke 5%	258-—

Izjava.

Pri meni do sedaj službujoči komptoarist gospod Viljem Tuma ni pooblaščen na moj račun kaj vzeti ali moje račune iz-terjavati.

S spoštovanjem

J. Spreitzer-ja nasl.

Josip Weibl.

Ljubljana, dné 5. julija 1901.

Svarilo.

Mladotnemu Jožefu Strehar iz Ljub-ljane. Tržaška cesta št. 12, naj se ne po-so-juje in ne zaupa nič, ker se njegovi dolgovi in zaveze, katere bi napravil brez privoljenja varuhov Antona Langof in Jožefe Strehar ter podpisane sodnije — ne bodo poravnale iz njegovega premoženja. Posebno svari se sklepati z njim kake kupne pogodbe.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, I. odd., dné 3. julija 1901 661 3-2

Rapidol je izvrstno sredstvo za ličenje sobnih tal. Isto odstranja in preprečuje lepljivost ličenih desk. Edina pro-daja za Kranjsko pri tvrdki BRATA EBERL v Ljubljani, Franciskanske ulice. 228 1 12-1 Vnanja naročila proti povzetju.

Predstojništvo križanske cerkve v Ljubljani prodá po ugodni ceni dosedanje

cerkvene klopi

iz hrastovega lesa, pripravne za kako cerkev srednje velikosti. 565 3-1

P. Bernard Polak.

Sprejme se izurjena ter poštena

prodajalka

v prodajalno mešanega blaga na deželi. Kje, pové upravništvo »Slovenca«. 664 3-1

Trgovina s zgotovljeno obleko

Cričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

bode od julija do septembra ob nedeljah in praznikih zaprta. 648 3-2

Koledar katoliškega tiskovnega društva v Ljubljani za l. 1901 z jako zanimivo in rabno vsebino, z ime-nikom učencev za več ko 400 šolarjev, z zapisnikom bolnikov, gospodarskim za-pisnikom itd. stane v „Kato-liški Buk“ 10 k. Krasno vezan 2 K 30 h, po pošti pošiljan 10 h. več.

Umetnijski zavod za slikanje na steklo B. ŠKARDA v Brnu.

Izdeluje zlasti: cerkvena okna različne izvršitve, Geniki in strokovni svet brezplačno. Osemkrat odlikovan s prvimi darili

Mizarska zadruga v Št. Vidu pri Ljubljani

se toplo pri-poroča preč-duhovščini in vsemu p. n. občinstvu v naročitev raz-novrstne

hišne oprave

ter tudi dru-ge oprave, temne in lika-ne, poljubno

po želji izvršene. — Raznovrstne oprave iz-vršujejo se v vseh po ljubnih slogih, lastnih in predloženih uzorcih, najtrpežnejše in iz dobro izsušenega lesa po nizkih cenah.

V prav obilno naročitev se priporoča

J. Arhar, načelnik.

238 19

Na Drenikovem vrhu

bode v soboto dné 6. t. m.

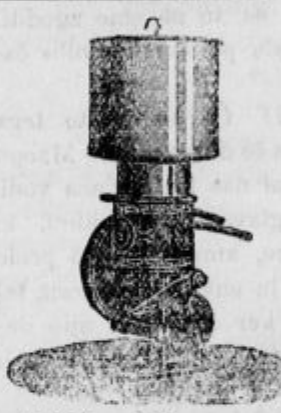
umetalni ogenj s kresom

na čast sv. Cirila in Metoda.

662 1-1

S spoštovanjem

Ivan Schropp, restavratôr.

Najboljša uporaba mleka!
Kar največ in najfinejšega surovega masla!

Le mogoče, če se mleku odvzame smetana po

Alfa-Separator-ju.

500 prvih priznanj; 167 40-20 v Parizu 1900 „Grand Prix“.

1/4 milijona tacihi strojev v rabi! Se lahko prenaša na planino.

Vsi drugi stroji za mlekarstvo

Popolne oprave za dobivanje si-rotke za roko in parno moč.

Načrti, proračuni.

Akcijska družba Alfa-Separator, Dunaj, XVI, Ganglbauergasse 29.

Ceniki, podučne brožure brezplačno.

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zrupe pri izrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulaniha izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba „**MERCUR**“ I., Wallzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strubelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih papirjev in vestni vrti za dosego kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.